

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 20.
TELEFON Nr. 226.
Abonamentele se primesc în avans.
Manscripțiile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de AMĂNUNTI:
în Viena la M. Duker, Nacht,
Sur. Augereid & Emerie, Lauer,
Heinrich Schalek, A. Oppel,
Nacht, Anton Oppel.
în Budapesta la A. V. Gölber,
Eckstein Bernat, Iuliu Leopold
(VII Krzeschet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicările
mai dese după tariful și învoia
țială — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXI

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în București
Abonamentele pentru Anul-1908:
Pe un an 24 cor., pe șase
luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și de
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
cârgul Inului Nr. 20, etagi.
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu d-nul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un oser-
plar 10 bani. — Dacă abona-
mentele, că și inserțiunile
se plătesc înainte.

Nr. 238.

Brașov, Luni-Marti 23 Octombrie (10 Noiembrie)

1908.

Bucurie nebună șovinistă.

Celor din coaliția maghiară li-s'au luat o mare greutate de pe piept când au aflat de preinalta rezoluțiune, prin care s'a dat sancțiunea prealabilă proiectului de reformă electorală a contelui Andrassy. Dela 1867 incoace era în adevăr pericol ca să se întâmple cum nu le-ar fi fost nicidecum pe plac și monarchul să nu aprobe proiectul cu sistemul plural, chiar cu rizicul de a provoca astfel o criză guvernamentală în Ungaria. Dela 1867 nu s'a mai oferit un asemenea cas, care să fi ușurat coroanei a lua hotărâre contra sistemului propus al pluralității, fără ca să i-se poată imputa măcar că s'ar fi depărtat cât de puțin dela uzul constituțional; în cazul din urmă n'avea decât să se provoace la pactul încheiat cu șefii coaliției.

E justificată deci bucuria ce o simte coaliția maghiară după ce a trecut cu atâta noroc peste momentul critic și poate răsufila earăși liniștit. Aceasta este ceva firesc. Dar în loc de a fi mulțumiți că au scăpat deocamdată dintr'o mare strâmtoare, cei dela putere au devenit, dacă se poate, și mai îngâmfați și încep a lua în bătaie de joc pe cei ce în urma norocului orb, ce le-a mai surâs încă odată privilegiatilor și supremațiilor, au rămas nedreptățiți și nemulțumiți.

Așa a fost întotdeauna și acum mai mult ca ori și când. Patimile și-au ajuns culmea. Văzându-se în așa mare progres în ce privește intențiunile și planurile lor de distrugere a vieții noastre naționale, egemonii noștri cred că, după ce va trece prin parlament și legea votului plural, va sosi momentul când triumviratul Andrassy-Apponyi-Kossuth va putea să dea lovitură de moarte și să suprima cu totul mișcarea naționalistă opozițională din țară, să nu rămână pe teren decât aceia cari, după cum scria mai deunăzi „Pesti Naplo“, vor renunța la orice dorință și aspirațiune națională și vor îmbrățișa cu iubire și încredere cauza culturii și a unității naționale maghiare.

Nu ne surprinde că în fruntea oamenilor cari iau în batjocură pe cei vremelnici învinși — căci a susține că ar fi definitiv învinși ar însemna a susține că este învins principiul vecinic al libertății și dreptății popoarelor — pășește organul fariseilor din partidul popular maghiar, care pe lângă toate își mai are și Gedeonii săi. Într'un articol intitulat „Falimentul naționalistilor români“, articol pe care „Alkotmány“ zice că l'a primit dela un individ, care s'ar bucura de mare stimă la Români (la ce fel de Români?), se dă pe față tot ce numai poate dori în momentele de față un suflet de șovinist fanatic și pervers, ori un suflet de unealtă mizerabilă a șovinismului dominant. Se vorbește în acest articol de deputații naționaliști, de incurcătura cea mare în care au ajuns prin aprobarea proiectului lui Andrassy, de buimă-

ceala în care s'ar afla neștiind ce să mai înceapă. Arată satisfacția ce ar simți-o așa zișii moderați în urma aceasta; zice că aceștia ar aștepta numai ca naționaliștii să declare pasivitatea parlamentară, aliându-se cu toate elementele malcontente, ceace ar documenta definitiv lor faliment, pentruca ei, „moderații“, să se pună pe lucru și să creeze noua epocă a frățietății maghiaro române.

E ridicol a vedea că ei sunt așa de rău informați asupra stării suflețești a poporului român, încât presupun și cred, că deputații naționaliști de astăzi formează garda ultimilor Mobicani, care, fiind izgonită din parlament, va aduce cu sine peirea naționalismului românesc. Pe când în realitate actualii deputați naționaliști au fost și sunt priviți de popor ca cei mai moderați dela 1867 incoace, și expedițiunea lor în parlament a fost și este privită ca o ultimă încercare de a vedea și de a se convinge mic și mare dacă mai este cu putință vre-o apropiere cinstită între Români și elementul stăpânitor. Astfel falimentul, de care vorbesc Gedeonii nu va fi al naționalismului românesc, ci al sistemului de guvernare unguresc, care se va putea lauda, că a știut să suprima și ultimul germen de frățească înclinare în inima Românului.

»Junctimul« reformei electorale. Oficioșii unguri desmint știrile după cari ar ezista între reforma electorală ungară și cestiunea militară și a băncei un »junctim«. Alte sunt însă informațiunile ce le primesc cei din Viena. »Wiener Allgemeine Zeitung« află din izvoare foarte autorizate, că cele trei cestiuni ale Ungariei, și anume cea a reformei electorale, cea a băncei naționale autonome și cea militară au fost legate una de alta, așa că făcând coaliția maghiară concesii în cestia militară, a obținut și ea concesii în celelalte două. Toate trele cestiunile vor fi rezolvate de actualul parlament.

Cu privire la aprobarea proiectului ministrului Andrassy. »N. W. Tageblatt« află din Budapesta următoarele: »Maj. Sa Regele a aprobat proiectul de lege al contelui Andrassy, cu privire la reforma electorală, în forma sa originală. Conte Andrassy a declarat monarchului că nu respinge modificările ce se vor face acestui proiect în debaterile parlamentului, dar că aceste modificări nu vor schimba întru nimic proiectul, ci se vor raporta numai la dispoziții tehnice și la conducerea și controlul alegerilor. Proiectul de lege al reformei electorale va fi completat printr'un proiect de lege cu privire la împărțirea cercurilor electorale, care va asigura în același timp libertatea alegerilor. S'a declarat că sistemul plural întâmpină greutăți din partea Coroanei, pentrucă prințul moștenitor s'a declarat contra lui. Din sursă autorizată aflăm însă, că arhiducele Francisc Ferdinand care la început era contra sistemului plural, nu mai face piedeci proiectului de când a primit în audiență pe contele Andrassy.

Croștil pretind Bosnia. Partidul starcevician a ținut în Agram o mare adunare populară, la care au asistat și câteva mii de Bosniaci. S'a discutat chestia anexării Bosniei. Adunarea a trimis monarchului următoarea telegramă: »Intrunirea partidului starcevician la care au luat parte membrii din toate provinciile croate, și mai

ales din Bosnia și Herțegovina, aduce omagiile sale împăratului rege pentru estinderea drepturilor suveranității sale asupra acestor provincii. Suntem fericiciți că acest însemnat eveniment a avut loc în timpul strălucitei Voastre Domnii. Noi am jurat că ne vom da chiar sângele pentru apărarea tronului și a integrității patriei noastre. O singură rugare facem: Sub scutul Vostru să faceți din Croația, Bosnia și Herțegovina un singur stat, ceace a fost de veacuri visul nostru. Dumnezeu să vă ajute.

Din Budapesta.

— Vineri în 6 Nov. n. 1908.

(Iarși se începe campania parlamentară. — Votul plural și jidovimea. — Un șovinist despre reforma electorală.)

Comisiunea financiară mai are să dezbătă portofoliul justiției, honvezimii și al finanțelor din proiectul de budget pe 1909. Și fiindcă debaterile merg foarte netede, se crede firm că Sâmbătă ori Luni se va putea încheia discuția, apoi se va redigia raportul comisiei și astfel Marți în 10 Nov. când se va redeschide parlamentul, va fi totul pregătit. Campaniei parlamentare, ce se va începe, i se atribue o însemnătate foarte mare din cauza celor 2 proiecte, cu dezbaterile cărora se va începe stagiunea: reforma electorală și în articularea în lege a anexării Bosniei și Herțegovinei.

Proiectul legii electorale va fi dat spre dezbateri unei comisii de 28, în care să fie reprezentate și partidele minorității, chiar și naționaliștii, dacă vor voi. (Mai, ce generositate i-a apucat deodată. — Correct. »Gaz.«)

Proiectul de lege privitor la anexarea țărilor ocupate, va consta după cum se svonește numai din 3 paragrafi. Cel dintâi ar declara extinderea suveranității căsei de Habsburg și asupra Bosniei și Herțegovinei, al 2-lea ar hotărâ, că dreptul de ereditate conform sancțiunii pragmatice se va extinde și asupra acestor provincii, iar al 3-lea ar dispune ca aparținerea de drept public a celor două provincii să se stabilească în curând prin cele două foruri legislative ale monarchiei.

— În articolul de fond de ieri »Alkotmány« organul partidului popular se plânge că prin sistemul plural al lui Andrassy s'ar prea favoriza jidovimea, care astfel ar ajunge un și mai însemnat factor în viața statului ungar. Așa de exemplu în Budapesta din cele 290 de mii de voturi 65 mii (22%) ar fi jidovești; iar dacă din cele 225 mii nejidovești se vor subtrage cele peste 100,000 social-democrate și multe francmazoane, radicale etc., ne putem închipui, zice »Alk.«, cine va reprezenta capitala.

După ce mai arată, cât de mare va fi numărul alegătorilor jidani în unele comitate — în Maramureș de ex. din 20.000 de aleg. 8400 (= 40.8% ar fi jidovești, în Oradea 29%, în Sătmar 22% — numitul ziar încheie: »Trebuie să mișcăm toate pietrele, ca nu cumva jidovimea, și așa prea puternică, să ajungă un factor prea însemnat, care ar putea periclită creștinătatea țării.

— În același timp însă Andrassy face declarații înaintea reporterului dela foaia jidovească »Frankfurter Zeitung«, că nu vrea să-i scurteze în drepturi pe jidani, cari sunt ceățeni fideli, ei pe naționaliști, cari sunt foarte primejdioși...

— Sub titlul »Reforma electorală« un Dr. Iosif Ajtay și-a strâns într'un volum articolele publicate în »Bud. H.« Este mare dușman al lui Kristóffy, urăște pe naționaliști, pe socialiști, și e de părere că drepturile elementului eminent al căuitor și susțitor de stat, cu alte cuvinte privilegiile maghiarismului trebuie menținute. Pentru a caracteriza nivelul

primitiv, la care se află autorul, când tratează probleme sociale atât de însemnate, e destul să amintim, că dânsul ar vrea ca fiecare alegător, dacă vrea să fie luat în listele electorale, să fie obligat a depune un jurământ, prin care se deobligă să lucre totdeauna în interesul binelui public, și pentru unitatea și independența statului ungar (zi: maghiar) pentru constituție și stăpânirea legilor.

Am putea să mai amintim multe năzbății tipărite în aceasta carte, dar credem că publicul e în curat cu ea, dacă vom spune, că însași limbuta »jidano-maghiară cu buze germane« »Pester Lloyd« zice despre ea: »Autorul se ține de categoria acelor raționaliști extremi, cărora chiar și proiectul lui Andrassy nu le este destul de național.«

Coresp.

Intrevederea împăratului Wilhelm cu Maj. Sa Monarchul. Împăratul Wilhelm, însoțit de arhiducele Francisc Ferdinand venind din Eckartsau, a sosit în automobil Vineri la ora 6 sara la Schoenbrunn, spre a face o vizită împăratului Francisc Iosif. O mare mulțime a acamat pe împărat la sosirea sa. La 7 sara a avut loc un prânz intim la Schoenbrunn, la care au luat parte, în afară de cei doi împărați, arhiducele Francisc Ferdinand ambasadorul Germaniei la Viena, d-l de Tschirschky, baronul Aehrenthal, ambasadorul austro-ungar la Berlin d-l de Szögyény-Marich și suitele suveranilor. După prânz cei doi monarhi au convorbit o jumătate de oră, iar la ora 9.5 seara împăratul Wilhelm a plecat la Donaueschingen, însoțit la gară de împăratul Francisc Iosif și de arhiducele Francisc Ferdinand. Cei doi împărați și-au luat rămas bun în mod foarte cordial.

La convorbirea, ce-a avut loc la Schönbrunn între cei doi împărați, și în care s'au atins cestiunile politice dela ordinea zilei, a luat parte și arhiducele Francisc Ferdinand.

»Vaterland« despre Români. Ziarul »Vaterland« din Viena discută astăzi sistemul electoral plural și urmările pe cari le va avea asupra naționalităților și în special asupra Românilor. Intre altele, ziarul citat spune:

»De fapt, sosesc știri din București, cari arată cu câtă grije se urmărește acolo starea Românilor din Ungaria.

Se descrie o demonstrațiune, la care reprezentanți ai tuturor partidelor au vorbit foarte agitați de apăsarea la care sunt supuși Români din Ungaria. Dacă se dovedește acum că știrea pentru un viitor mai bun a fost greșită, atunci trebuie să considerăm ca fapt desăvârșit o răcire a relațiilor bune până acum, cu statul vecin cel mai important.

»În Ungaria chiar pe lângă o mișcare pan-sârbă va trebui să se aibă în vedere și o mișcare a Românilor.

Meetinguri naționale în România. În orașul Buzău a fost convocat pe eri Duminică 26 Oct. la oarele 2 jum. în sala teatrului »Moldavia« un mare meeting național. În ajun s'a împărțit următorul apel prin oras:

»Români, temelgia statelor europene e amenințată de un cutremur mare; de câtă-va vreme se sdruncină grozav baza păcii. Ziua de mâne ne va aduce pace sau războiu?

»Știrile ce ni-se aduc dela vecinii noștri, unele ne anunță o împărăție nouă, altele frământări războinice, iar altele regulări sau rotunjiri de hotărâ, în avantajul unora și în desavantajul altora.

»Români, noi singuri, în mijlocul vecinilor noștri, stăm cuminiți de o parte și pare că privim cu nepăsare la aceste evenimente, ca și cum nimic nu am avea de zis, nimic nu am avea de pretins.

»Români, nici un popor din lumea civilizată, n'a suferit mai mult de nedreptate ca noi. Martori ai suferințelor noastre pe vecinii noștri, cari știu și pot spune multe. Martori avem chiar pe frații noștri Români, cari pe nedrept suferă pentru că voesc a-și învăța copiii limba românească, limba neamului pe pământul, unde marale Traian i-a trimis ca bază contra invasiunilor barbare.

»Români, acum când popoarele își formulează dreptățile, acum e momentul să începem o acțiune priincioasă fraților noștri, să ne întrunim și să ne spunem cuvântul, să arătăm durerea sufletului nostru și să cerem cu mic cu mare a se face dreptate fraților noștri de pretutindeni, iar nouă să ni-se respecte drepturile noastre, câștigate prin prețul sângelui.

»O pagină de istorie«. Sub acest titlu »La Patrie« din București publică următoarele: Cestiunea fortificațiilor pe Dunăre a luat deodată primul plan. D. Filipescu a precizat, în conferința sa din sala »Dacia«, modul d'a vedea al partidului conservator, asupra acestui punct...

Era în anul 1900 în toiul cestiunii bulgare. Guvernul Carp îngrijindu-se a pune în stare de apărare punctele vulnerabile ale frontierei, a încredințat unui colonel din geniu, astăzi unul din generali cu vază ai armatei române, fortificarea trecerilor, care putea permite un atentat asupra podului peste Dunăre. Aceste lucrări, executate cu o repeziune magistrală și în cel mai strict secret, nu ajunseră la cunoștința diplomaților decât după ce fuseseră executate.

În acest moment ministrul Rusiei, după ordinul guvernului său, făcu reprezentatii amicale bazate pe tratatul din Berlin.

Intr'o întrevedere care avu loc între șeful guvernului și d. de Fonton, d. Carp se mărgini a ceti articolul tratatului din Berlin, mult mai aplicabil Bulgariei decât României. Obligații pe Bulgari să dărâme fortificațiile lor și nu vom fortifica, dar cât timp Bulgarii vor conserva pe ale lor vom ridica pe ale noastre.

Atacarea nu avu alte urmări. Răspunsul d-lui Carp fixase punctul de drept și cel de fapt.

Incidentul dela Casablanca.

Mult sgomot a produs pretutindeni știrea despre greutățile de cari a dat aplanaarea conflictului dintre Franca și Germania, iscat încă înainte cu aproape 2 luni din incidentul dela Casablanca.

În ziua de 16 Septembrie a. c. cinci soldați din legiunea streină a Franței cu garnizoana la Casablanca (Maroc), se încercară să deserteze și deoarece trei din ei erau supuși germani, s'au adresat consulatului german de acolo ca să-i expatrieze, dar în momentul în care acești desertori voiau să se îmbarce pe bordul unui vapor german, sentinelele franceze i-au observat și i-au arestat. Mai mult, soldații francezi au luat la bătaie pe secretarul consulatului german, care însoția pe legionarii desertori și au bruscat pe viceconsulul german Maenz, care intervenise pentru liberarea desertorilor.

De aci s'a născut conflictul. Cei dela consulatul german s'au adresat guvernului din Berlin, care a intervenit să li se dea satisfacție pentru inzulta suferită. Guvernul francez a declarat că e gata să explice incidentul dar, că nu poate să dea satisfacție și exprimându-și părerea de rău să ofenseze pe militarii francezi cari și-au împlinit numai datoria.

După multe și lungi negocieri asupra formulei declarațiilor prin cari ar fi a se aplana acest conflict, cei dela Paris și dela Berlin, au căzut de acord ca cazul să fie predat judecării tribunalului de arbitrii internaționali premergând declararea reciprocă care exprimă părerea de rău a ambelor părți din cauza incidentului. Germania a cerut însă, ca în formula de declarare să se între și în amănunte. Guvernul francez de altă parte nu admite această, fiindcă prin nimic nu vrea să se arunce o umbră asupra atitudinii soldaților francezi. Acum se asigură că aplanaarea incidentului ar fi asigurată și că Germania renunțând de a mai intra în amănunte se mulțamește cu declarația regretului reciproc asupra celor petrecute.

Turcia silită să desconcentreze trupele. Se știe, că printr'un demers colectiv, câteva puteri au cerut Turciei și Bulgariei să facă declarații categorice, asupra intențiilor lor de a nu turbura pacea și să dea garanții în acest sens. Ambele state s'au executat. Cum însă, cu toate acestea,

Turcia continuă să concentreze trupe și să le trimeată spre granița bulgară, ambasadorul francez și englez au atras atențiunea Porței, cerându-i să se conformeze atitudinii Bulgariei, care a concediat pe rezerviști. Marele vizir, pe lângă care s'a făcut acest demers al celor două puteri, a răspuns că termenul până când au fost concentrați rezerviștii, expiră peste 7 zile și la împlinirea acestui termen vor fi licențiați.

Complicațiunile în Orient.

Acord militar turco-bulgar. Ziarului »Petit Parisien« i-se depeșează din Constantinopol că delegații bulgari și marele vizir, s'ar fi înțeles asupra bazelor unui acord militar turco-bulgar.

Sârbia, Rusia și Austro-Ungaria. Mișcarea lui Pasici a rămas fără nici un rezultat, pentru că nici țarul, nici cercurile politice rusești nu au voința d'a susține pe Serbia în pretențiile ei. Partidele revoluționare rusești ar vrea să împingă Rusia la un războiu cu Austria, căci în chipul acesta, crede el, ar putea face să izbucnească din nou revoluțiunea. Cercurile politice rusești sunt încă foarte indignate în urma insinuațiunii sârbești, că Isvolski a fost corupt de Austria cu 4 milioane de ruble, iar ambasadorul rus din Viena cu un milion de ruble, pentru a face să se aprobe anexarea Bosniei și Herțegovinei.

Nou discurs al prințului moștenitor George. Mulțimea, care a luat parte la primirea prințului moștenitor e evaluată la 40.000 de persoane. Principele moștenitor a ținut iar o cuvântare războinică zicând, că primirea ce i-s'a făcut la Petersburg, i-a insuflat încrederea că cererile îndreptățite ale Sârbilor vor fi satisfăcute. Dacă totuși spre rușinea secolului al 20-lea Europa civilizată ar permite să se calce în picioare drepturile unui întreg popor, atunci pacea ne va părea mai apăsătoare ca războiul și va fi mai bine pentru noi să ne jertfim decât să ducem o viață fără speranță. De aceea noi ne pregătim pentru războiu fără a întreba cât de tare este dușmanul, ci unde este el.

Mulțimea se îndreaptă apoi spre legătuirea rusească unde înțonă cu capetele descoperite, imnul rusec.

Ministrul plenipotențiar rus a ținut o cuvântare spunând, că nu poate să fie decât bine, dacă poporul sârbesc se sprijină de aproape pe Rusia.

Prințul George către regele Carol. — Principele George a adresat regelui Carol o telegramă în care îi mulțamește de avansul amical ce i-s'a făcut cu ocaziunea trecerii sale prin România. Guvernul sârb a trimis o analoagă telegramă guvernului român.

Din Sobrania bulgară. Cei mai mulți din deputații din Sobranie au declarat, că nu vor admite să se dea nici o compensație Turciei, iar dacă guvernul stăruie în punctul său de vedere, atunci Sobrania va da jos guvernul.

Cu prilejul desbaterei adresei către tron, Todorow, vice-pres. partidului național, a declarat între altele, că în cazul cel mai rău, guvernul nu are de plătit pentru cumpărarea dreptului de exploatare a căilor ferate orientale, mai mult de 19 milioane de franci, deoarece el însuși acum 10 ani, pe când era ministru de finanțe, putea să încheie o convențiune în schimbul plății sumei de 24 milioane de franci.

Pentru răscumpărarea dreptului de proprietate însă ajung cel mult 2 milioane și vro câteva sute de mii de franci, dacă se ia în considerație că întreaga porțiune de cale ferată în discuție poate fi construită pentru suma de 11 milioane și a-fără de asta dreptul de proprietate ar deveni real abia după 49 de ani.

Afară de asta Theodorow a repetat cererea de a se convoca marea Sobranie (Constituanta) spre a se sancționa chiar o formalitate atât de neînsemnată ca aceea a titlului de Țar, pentru ca mai târziu poate vre-un curent reacționar să încerce ca odată cu regularea chestiunii titlului de Țar, să amputeze întreaga Constituție.

Postul ministru de finanțe Theodorow a terminat recomandând guvernului să supună conflictul în chestia căilor ferate orientale, și în special pretensiunile bănești legate de acesta, tribunalului arbitral din Haga.

Stamboliski, șeful grupului agrarienilor, a declarat că ridicarea Bulgariei la regat este o crimă și a cerut ca guvernul să smulgă din mâinile neresponsabile ale regelui bulgar direcțiunea politică a afacerilor străine. Urmarea discuțiunii Luni.

STIRILE ZILEI.

— 27 Octomvrie v.

Principele moștenitor al României la Francisc Iosif. »Politische Correspondenz« află din București, că principele moștenitor român se va duce la Viena, între 2 și 7 Noemvrie spre a prezenta împăratului Francisc Iosif, felicitări pentru jubileul împărătesc.

Deschiderea liniei ferate vicinale Făgăraș-Brașov s'a făcut Vineri cu solemnitatea obicinuită. Ministerul de comerț a fost reprezentat prin cancelarul ministerial Dr. Stettina. Trenul separat, pus la dispoziția oaspeților invitați a plecat la orele 9 din Brașov și a ajuns pe la amiazi în Șinca-veche, unde sosiseră deja oșpeții din Făgăraș. După o pauză de o oră, în care timp s'a servit oaspeților un dejun, trenul s'a reintors la Brașov. La toate găurile s'au făcut reprezentanților autorităților primiri oficioase. Mult au fost admirate de către oșpeți în deosebi cele două viaducte ridicate între Șinca veche și nouă. Seara a avut loc un banchet, la care au luat parte vre-o 300 persoane. S'au rostit discursuri de către d-nii Dr. Stettina, fișpanul Făgărașului Szell, primarul Hiemesch, deputații Dr. Șerban și Zakarias, etc. În decursul zilei au sosit la adresa fișpanului și viceșpanului comitatului Brașov două telegrame de felicitare din partea ministrului Kossuth și a secretarului de stat Sztérynyi.

Mitropolitul Primat al României Iosif Gheorghiu se află de două săptămâni bolnav grav. Boala prelatului se datorește mai mult vârstei sale înaintate. Acum trei zile starea Mitropolitului se agravase foarte mult. De atunci însă grație îngrijirilor date de medicii curenți d-nii Dri Leonte și Moscu, boala mitropolitului s'a ameliorat cu mult. D-l Vasile Morțun ministrul lucrărilor publice a făcut o vizită bolnavului. M. S. Regele care a fost informat de boala mitropolitului și-a exprimat dorința de a fi ținut des în curent cu mersul ei.

Prințul moștenitor german și balonul Zeppelin. Principele moștenitor al Germaniei a făcut Sâmbătă împreună cu Zeppelin o ascensiune la oarele 11 și 20 m, deși sufla un vânt puternic dela Nord. Balonul a sosit la oarele 2 la Donueschingen pentru a aștepta trenul cu împăratul Wilhelm. Balonul a manevrat în vecinătatea gării la o înălțime de 150—200 de metri. Din nacelă principele moștenitor a agitat batista pentru a saluta pe împărat, care a răspuns salutărilor. Sosind la castel împăratul a eșit pe terasă. Zeppelin a făcut ocolul cu balonul împrejurul castelului, iar prințul moștenitor a asvârlit o scrisoare. În urmă balonul a luat direcțiunea lacului Constanta. Balonul Zeppelin s'a scoborât cu bine la Menzel la oarele 5,50 seara după o cursă escelentă de 6 oare și jumătate. A trecut pe la oarele 5 seara deasupra Constantei a cărei populațiune a aclamat cu entuziasm pe principele moștenitor și pe Zeppelin.

Reprezentățiunea teatrală aranjată Sâmbătă soara de către comitetul filial brașovean al societății noastre teatrale în sala Redutei a avut un succes desăvârșit. Diletanții noștri în frunte cu d-l Aurel P. Bănuțiu, au interpretat în mod maestru rolurile lor, și au fost călduros aplaudați. Un raport mai amănunțit vom aduce într'un număr viitor.

Ciardaș în costume românești. Ni-se scrie din Făgăraș: În 4 l. c. filiala Făgăraș a societății »Crucea Roșie« a dat o petrecere cu bazar în casele comitatului. Reuniunile române de femei din loc s'au grăbit să-și dea concursul și ele, fără o prealabilă consfătuire cu societatea românească din loc. Inteligența română aproape întreagă s'a abținut dela »înfrățirea« inițiată din partea societății ungurești. Tinerii în mod solidar au lipsit din pretinusa »internațională înfrățire filantropică«. Au luat însă parte prezidiile amânduror Reuniuni române de femei și în serviciul acestora cinci domnișoare, toate în costume românești, cari de dragul înaltului scop filantropic ori al iubiților noștri stăpâni, toată noaptea au dansat »ciardaș«-ul. Dacă altceva nu, cel puțin frumosul nostru port național românesc ar merita cruțare și mai multă dragoste din partea celor ce-și iau voie să-l îmbrace. — B. I.

Cassarea sentinței în procesul Polonyi-Lengyel. Curtea reg. de casație a pronunțat Sâmbătă sentința în procesul Lengyel-Polonyi cassând sentința tribunalului și trimițând procesul să se judece din nou la Curtea cu juri. Numerosul public care a zista la proces a primit cu mulțumire ho-

tărarea Curtei. Hotărârea e motivată prin aceea că toate declarațiunile fostului primar al Budapestei, Halmos, la care se referea mereu Polonyi, care era membru al consiliului comunal, nu trebuiesc luate în seamă, și trebuie bine examinate.

Dezastrul din Câmpina. Din Câmpina se anunță că Sâmbătă seara la oarele 9 mulțimea fu alarmată de sunetele sirenelor și șiruri lungi de flacări ce se întindeau dealungul șoselei ce duce spre satul Poiana. O mulțime imensă se îndreptară spre marginea satului incendiat de unde se aueau vacetele desperate ale locuitorilor surprinși de foc.

Focul a luat naștere dela un rezervoriu. Păcura incendiată curgea pe iazul gărei amenințând să distrugă totul până la localitatea Pitegaia, unde se află sondele societăților petrolifere. Tot personalul societăților »Steaua Română« și »Regatul român«, cu directorii în frunte au luat măsuri de izolare și apărare. Dela gară spre sat se prezinta ochilor o priveliște groaznică. Coloane lungi de fum și șiruri nesfârșite de flacări de toate părțile. Gara Câmpina era înconjurată de foc. Cazanele din gară au fost îndepărtate, așa că în aceasta direcție pericolul a fost evitat. În sat focul s'a propagat dela casă la casă și disperarea sătenilor era de nedescris. Autoritățile din Câmpina, pompierii și pompele societăților petrolifere au sosit la fața locului.

După ultimele știri s'a putut stabili că focul a fost pus de răufăcători, cari au dat drumul unui robinet la un rezervoriu din gara Câmpina, aparținând societății »Regatul Român« sau Trajan.

Conferențe. D. A. Xenopol va ține la Paris opt conferințe în cursul lunii Noemvrie, având următoarele subiecte: I) Rassa latină a Românilor; II) Originea poporului român; III) Rolul Românilor în apărarea civilizațiunii occidentale; IV) Influența intelectuală franceză asupra Românilor; V) Influența politică franceză asupra Românilor din principatele Moldova și Valahia; VI) Istoria Românilor din Austro-Ungaria; VII) Starea materială și economică a poporului român; VIII) Starea socială și intelectuală a Românilor.

La interviuul împăratului Wilhelm. Corespondentul din Londra al ziarului »Berliner Tageblatt« anunță din sorginte foarte sigură că autorul interviuului cu împăratul Wilhelm nu e nici una din personalitățile numite până acum, ci e sir Roland Blenerhasset, baronet izlandez, un prietin intim al împăratului. Soția sa e cunoscută prin operele sale literare și filosofice și posedă titlul de doctor onorific dela universitatea din Berlin. — Uniunea economică germană a invitat pe partidele burgheze din Reichstag la o conferință în care se va hotărâ atitudinea de luat față de interviuul împăratului. Se crede că se vor trimite împăratului memorii. Consiliul federal și partidele conservatoare publică un manifest prin care își exprimă regretul pentru cele întâmplate și sfătuiesc presa germană să fie rezervată spre a menține prestigiul Germaniei în străinătate. În același manifest presa e sfătuită să reclame foarte energic luarea de măsură spre a împedea repetarea unor asemenea incidente cari amenință serios Germania și pot avea consecințe foarte grave. Știrea după care planul de campanie al împăratului contra Burilor a fost supus Statului-major german, e acum tăgăduită. În schimb se declară în cercurile militare că e posibil că actualul general Mac-ensen, care pe vremea aceea era cel mai vechiu aghiotant al împăratului, sau generalul Heseler ar fi examinat un asemenea plan al împăratului. — Declarația partidului conservator, publicată azi, face o adâncă impresie în cercurile politice. Manifestul va fi supus împăratului. Ambasadorul german de aici a isbutit a opri publicarea unui nou interviu luat împăratului Wilhelm și scris de americanul Bayardhale. Publicarea acestui interviu ar fi deslănuțit noi tempeste contra lui Wilhelm, mai cu seamă că atinge cestiuni dintre cele mai arzătoare cari sunt la ordinea zilei.

Hirotonire. Escelenția Sa Părintele Metropolit Dr. Victor Mihalyi a hirotonit Joi în 5 c. de diaconi și Duminecă în 8 c. între preoți pe următorii clerici absolvenți: Aurel Vodă destinat de administrator parohial la Chirileu, Vasile Cergizan destinat de administrator parohial la Corpade, Izidor Vlad, Alexandru Cojocar, Victor Barna, candidatul Jidveului, Iacob Petean candidatul Szenterezetului. — »Un«.

Ziua morțiilor a fost sărbătorită la 1 Noemvrie și de publicul nostru blăjan

Mărturisim sincer, că am rămas foarte surprinși de luminația neobicinuită din cimiter. Ce avem noi cu aceasta sărbătoare a bisericeii apusene? Pentru ce să nu ținem seamă de Sămbăta Floriilor, prescrișă de ritualul bisericeii noastre? Nu e bine să maimuțărăm în toate pe străini, și nu e frumos ca chiar în Blaj să se încetățenească sărbători și datini străine. — Știrea și observarea este a »Unirei«. Observarea e foarte justă. Oar n'ar fi fost mai bine ca cei dela aceasta foaie să fi sfătuit mai înainte de 1 Noemvrie pe cei ce în pofta lor de maimuțarie umblă să încetățenească sărbători și datini străine?

Cum a fost primit prințul George din partea Țarului. Ziarele rusești publică amănunte asupra felului cum a fost primit principele George al Serbiei la Curtea din Petersburg. Principele era foarte agitat. Când a întins Țarului scrisoarea din partea tatălui său, îi tremura mâna Țarul l'a îmbrățișat și și-a exprimat părerea de rău, că nu poate să-i acorde alt ordin decât ordinul Alexandru, de oare ce aceasta nu e o vizită oficială. După ce Țarul ascultă binevoitor pe principe îi spuse să meargă acasă și să aștepte liniștit desfășurarea evenimentelor.

O conferință contra împăratului Wilhelm. Max Harden a ținut Vineri în fața unui public numeros, o conferință în care a criticat cu asprime politica străină a Germaniei, zicând despre ea, că după ce a făcut neajunsuri tuturor statelor, e mulțumită că-i mai rămâne credincioasă Austro-Ungaria. Harden și-a încheiat discursul zicând că împăratul Wilhelm e personal foarte simpatic însă că nu poate să conducă politica externă a Germaniei. Drept aceea, e necesar a fi constrâns cancelarul să ia răspunderea oricărei acțiuni a împăratului, pentruca să nu se mai producă vr'un incident ca cel de acum.

Ziare sârbești oprite. Fr. Kossuth, ministrul comerțului a suprimat debitul poștal pentru ziarele sârbești din Sârbia »Odjek«, »Samoprava«, »Vecernapost«, »Zveno Zaocina«, »Politika«, »Pravda«, »Trugovinski«, »Glasnik«.

Manevrele flotei austriace pe Dunăre. Sămbătă dimineață au început mai sus de Semlin exercițiile războinice ale monitoarelor austriace de pe Dunăre. Se crede că mișcarea vaselor austriace e urmărită din Belgrad.

Noue debușuri ale produselor românești în Turcia și Serbia. În urma conflictului din Balcani, toate mărfurile din Austro Ungaria, care se desfăceau pe piețele din Turcia și Serbia, au fost și sunt și azi boicotate. Astfel stând lucrurile, foarte mulți negustori din Constantinopol au început să se aprovizioneze cu produse românești. Articolele, cari au început să se desfășoare sunt: zahărul, spiritul și berea.

Flota comercială a întregului pământ. Din statistica scoasă din »Lloyd Register« care a apărut zilelele acestea, se constată că flota comercială din toată lumea pe exercițiul 1907—1908, reprezintă un total de 27.261.000 tone, dintre cari 7.246.000 aparține corăbiilor cu pânze și 20.015.000 tone vapoarelor. Aceste sume reprezintă o creștere de 800.000, în comparațiune cu exercițiul trecut. Pe când pentru corăbiile se constată o descreștere de 300.000 tone, pentru vapoare se constată o creștere îmbucurătoare de 1.100.000 tone față de anul 1906. În capul statisticeii stă Anglia cu 6116 nave (corăbiile cu pânze) și 1.683.000 tone; apoi vin: Statele-Unite cu 3645 nave 1.463.000 tone; Rusia cu 3275 nave și 564.000 tone; Italia cu 3140 de nave și 703.000 tone; Franța cu 1313 nave și 521.000 tone; Suedia cu 1404 nave și 249.000 tone; Japonia cu 1332 nave și 168.000 tone; Germania cu 960 nave și 444.000 tone; Danemarca cu 767 nave și 107.000 tone; Olanda cu 658 nave și 85.000 tone; Spania cu 536 nave și 81.000 tone; Austria cu 104 nave și 17.000 tone; Belgia cu 20 nave și 2000 tone Diverse cu 2191 nave și 521.000 tone. În total 25.999 nave și 7.246.000 tone.

S'a perdut Sămbăta seara după reprezentarea teatrală în sala Redutei o blană albă de gât (pentru dame). Cel ce a găsit această blană, este rugat a o preda la redacțiunea ziarului nostru.

Voci din public.*)

Onorabil Redacțiune! Cred, că nu va fi chiar fără folos pentru publicul românesc din Brașov, a face cunoscute întâmplări locale, de administrative, fie judiciare sau de altă natură. La aceasta m'a îndemnat multele nădrăvănii întâmplăte la căpitanatul orașenesc din Brașov.

Trebue să afirm dela început, că la multele neajunsuri, ce ne vin peste cap și Românul este de vină de multeori, căci este dela fire prea »plecat«. Poate că suferințele veacurilor prin care a trecut poporul românesc l'au făcut să fie prea plecat, sau, că a pus prea mare greutate pe zisa din sf. scriptură: »capul piecat nu-l taie sabia«, sau l'a împins la »a fi plecat« și starea lui materială mai mult rea decât bună și lipsa de școală. Poate că și una și alta a contribuit și contribuie la poporul de rând. — Vedem însă și Români bine situați materialmente și cu școală și totuși prea »plecați«. — S'ar putea zice deci, că »plecat« este de două soiuri.

Omul fără carte este prea »plecat« înaintea fie-cărui nădrăgar strein, crezând că astfel poate mai ușor isbuti în daraverile lui. Iși dă totul, ori este vinovat, ori nu, numai să scape de ușile »domnilor«. Asta o face bietul om din nepricepere; așadară prea »plecat« din nepricepere. Nădrăgarii străini rād la asta.

Unii, deși au ceva avere și carte »plecați« până la pământ: înaintea unui scriitor, unui practicant, unui comisar, unui judecător. Cauza: interesul. Altfel se tem a nu căpăta ceea ce așteaptă; prin urmare »plecați« din interes. Nădrăgarii streini rād și mai tare.

Pe cei »plecați« din interes îi las la o parte, căci mi-s'ar zice, poate că, »interesul poartă fesul«. Poporul însă prin aceea, că este prea »plecat« și nu-și caută dreptul suferă daune foarte mari.

Cunosc nenumărate cazuri din Scheiul-Brașovului și Stupini, în cari sârmanii proprietari au fost amendați de poliția din Brașov și încă cu pedepse mari sub diferite pretexte. Este de ajuns, ca un polițist să facă arătare contra cuiva, să se provoace la jurământul său oficial și amenda este dictată de poliție fără mult scrupul, fără cercetare să se convingă, dacă în adevăr s'a comis fapta denunțată sau nu. Astfel de arătări se întâmplă zilnic, căci de-a polițiștii se întrec, care să câștige laude mai multe, dela superiorii lor. — A nu li se poată zice că numai în zadar mănacă plata. Omul nepriceput plătește — deși știe, că n'a făcut nici o faptă contra legii — dară plătește — numai să se scape de hărțueli. Prin asta poliția capătă pofta de a încasa amende. Nu ascultă martorii la care se provoacă inculpatul, ba de multe ori îi ia inculpatului posibilitatea de a se provoca la martori. Acestea le pot dovedi prin mai multe cazuri concrete, dintre care voiți arăta acuma numai unul.

Cazul este următorul:

În 6 Martie a. c. la 10 oare — era într-o Vineri, — aflându-mă în piața Brașovului, târgul grâului vis-à-vis de librăria »Zeidner« Ioan Renghea din Râșnov, care venise cu carul până în apropierea mea să încarce niște fasole, m'a agram și m'a întrebat de starea unui proces — depărțându-se de car 3 pași până pe marginea trotuarului, unde mă aflam eu. Totul a durat 3 minute. În decursul acestor minute s'a apropiat de car polițistul Tartler Iános și apucând calul de dolog întrebă răstit: »al cui este carul asta?« Renghea a răspuns: »al meu«. — »Asta stă aici de un cias fără pază zise polițistul. Eu cu cuvinte domoale i-am spus, că numai de 3 minute stă carul acolo și că stăpânul se află aici trei pași dela car, prin urmare nu este nesupravegheat. Polițistul s'a înfuriat. Cred, că nu era treaz A smâncit calul de dolog așa de tare încât rupându-se dologul, polițistul a căzut jos. Sculându-se a tras carul înaintea poliției — făcând o larmă ca u. smintit. Văzând eu asta am plecat cu Renghea la poliție ca să spun comisarului starea lucrului. Polițistul a venit după noi tot sb'erând și strigând, de se adunase lumea la gura lui. Eu l'am rugat frumos, să nu mai strige, că este rușine, și să nu se poarte așa de necuvincios față de un cetățean, care plătește dare, din care și el ca slujbaş al orașului beneficiază. Toate au fost înzadar. Ne-a însoțit în strigăte și în vorbe murdare până în cancelaria comisarului. Comisarul a demandat polițistului Tartler Iános, să facă contra lui Renghea arătare în scris. M'am depărțat. Polițistul a făcut o mișelie, adevărată ca eu să nu pot apăra pe Renghea,

*) Pentru cele publicate sub această rubrică răspunderea cade numai în sarcina trimițătorului.
Red.

să nu pot fi ca martor, a făcut și contra mea arătare pentru »scandal public«, că așa fi conturbat liniștea publică.

La pertractare am istorisit vice-căpitanului Bolesch tot decursul lucrului — după ce mi-s'a cotit arătarea — și am cerut, să fie polițistul ascultat în fața mea, deoarece-ce arătarea este o scornitură. Să aducă martori pe acei, pe cari i-am conturbat în liniștea lor, căci fiind piața plină de oameni a trebuit să mă audă cineva vorbind și strigând, căci numai prin sbierete cum a făcut polițistul, poți conturba liniștea publică. S'a trimes după polițist, mi-s'a spus însă, că se află bolnav și nu poate fi ascultat acuma.

Am rugat pe vice-căpitanul să mă încunoștiințe despre ascultarea lui. Să se asculte în prezența mea. Rugarea aceasta este bazată în lege, deoarece poliția întrebuințează pe polițiști ca martori — provocându-se la jurământul lor, care, zic ei — formează dovadă și deoarece legea dispune, că inculpatul trebue să fie încunoștiințat despre ascultarea martorilor, ca să fie de față și să i-se dea posibilitatea de a aduce contradovezi și a face obiecțiunile necesare. Mi-a promis vice-căpitanul. Am așteptat. În loc să primesc însă încunoștiințe despre ascultarea polițistului, primesc sentință, prin care sunt judecat la o amendă de 2 cor. fără drept de apelație.

Contra acestei sentințe am dat *rugare de nulitate și arătare disciplinară*. Am cerut dela instanța a doua anularea sentinței, ca astfel să mi-se dea posibilitatea — răpătit pe nedrept — de a dovedi cu martori, cari au fost prezenți, că cine a făcut scandal? și cine s'a purtat necuvincios atât în piață cât și în curtea poliției. Rugarea de nulitate o am înaintat încă în Aprilie. Am așteptat rezultatul instanței a doua. Mă pomenesc acum în Noemvrie — după 7 luni, zi șapte luni de zile — cu o rezoluție, prin care căpitanatul orașenesc respinge ex officio hărțuile mele. Va să zică au fost de lipsă 7 luni de zile pentru concipiarea unei rezoluțiuni de două rânduri pentru respingerea ex officio a unei hărțuiri. Frumoasă procedură. Asta s'ar potri în China nu însă în Ungaria, care se crede un stat de drept.

În contra acestei rezoluții îmbătrânite resp. contra acestei respingeri ilegale am înaintat apel. Aștept rezultatul alispănatului, care-l voi da publicității dimpreună cu alte cazuri mai interesante, întâmplăte tot la cin-titul nostru căpitanat orașenesc.

Cu respectul cuvenit
Michail Rusu,
notar de tribunal în penziune.

Numărul jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilar, a »Gazetei« se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.

Varietăți.

Neplăcerile prinților. Cetind deunăzi în ziare că A. S. R. Principesa Maria a României a implinit 33 de ani, m'am gândit fără să vreau la neajunsurile existenței Prinților... Indiscreția ce semnalez este unul din ele.

Din cele trei lucruri mai deosebite — căci sunt de sigur multe, — care nu plac femeilor decât cu rari excepții: bărbaiții lor, luxul prietenilor și aniversarea nașterii, — cea din urmă poate fi plictisitoare chiar pentru o prințesă.

Sunt slăbiciuni inerente ori-cărei firi: cochetăria e trăsătura de unire care egalează sexul feminin, orică: de înalte sunt zidurile sociale ce-l împart în diferite clase.

Și una din cele mai delicate petale ale acestei grațioase flori — cochetăria, — este aceea pe care e scrisă ziua nașterii... »N'y touchez pas... elle est brisée«. No atingeți — că vă stricăți prețința cu cea mai gentilă femeie. Ori-care e gata să vă ierte chiar cel mai stupid început de conversație: — Ce cald era ieri! în locul madrigalului de spirit așteptat sau dorit; — nici una nu vă va tolera, cât de frumoasă și tânără ar fi, cea mai vagă aluzie la statistica anilor pe care-i are.

Și totuși, prințesele, care sunt și ele

femei, trebue să vadă cum în fiecare an toate gazetele se grăbesc să anunțe a căta roză au implinit, ca și cum asta ar avea vre-un interes pentru supușii lor... Și când frumsețea, grația, farmecul sunt mai presus de tirănia vremii, e cu atât mai puțin plăcut, cuviincios chiar, să îți se numere cât mai ai până la patrulea deceniu, — Rubiconele vârstei feminine.

Prinții trebue să plătească și ei un bir celor pe care-i guvernează: n'au dreptul să aibă slăbiciuni decât cu rizicul de-a și le vedea date în vileag. Ceeace de altfel nu prea le face sânge rău, mai ales că constituționalismul de azi nu mai îngăduie pamfletele care supărau atât de mult pe Ludovic al XV al Franței. Ar fi și nedrept să fie altfel, căci în schimb care suveran ori prinț de-acum »poate să-și facă de cap«, — cum zice poporul — ca cel din alte epoci?..

Sarcina de șef de stat, ori chiar de »presumtiv« devine din ce în ce mai plicticoasă. Până și d. Fallières, doar prezident de republică, trebue să se închidă la Lou-pillon, moșioara sa, ca să-și poată mânca favoritul gigo cu usturoi... — »Ref.«

ULTIME ȘTIRI.

Viena. 9 Nov. Ministrul de interne a fost primit eri într'o audiență mai lungă de Maj. Sa, în care a primit mandatul de a forma cabinetul.

Viena. 9 Nov. O deputațiune musulmană din Serajevo a sosit spre a aduce omagii împăratului. Deputațiunea a fost primită la gară solemn de reprezentanții municipalității și a Camerei de comerț. S'au rostit discursuri.

Paris. 9 Nov. Aici a încetat din viață cunoscutul scriitor francez Victorien Sardou.

Toulouse. 9 Nov. Trenul, care a plecat eri din Bordeaux a deraliat în apropierea stațiunii Grisolles. Sunt 10 morți și numeroși răniți.

Bibliografie.

St. O. Iosif. »Zorile« Dramă istorică. în două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

»P. Ispirescu« Povestirile unchișiiului sfîtos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Eliția II din operele sale. T. I.

De cuprinsul următor:

»Soldan Viteazul«, Mama Anghelușă», »Herșcu Boccegiul«, »Clevetici«, »Sandu Napoik«, »Suragiul«, »Ion Păpușariul«, »Cucoana Chirița«, »Barbu Lăntaru«, »Paraponisitul«, »Kera Nastasia«, »Haimana«, »Gură-Cască«, »Stan Covrigariul«, »Vivandiera«, »Păcală și Tândală«, »Scara măteti«, »Craiu nou«, Harță Răzășul«, »Ramășagul«, »Peatra din esă«, »Nunta țărănească«, »Chirița la Iași«, »Chirița în Provincie«.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto)

»Compassul Românesc« de N. P. Petrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Victor Branice.

Tusea măgărească

dispare curând după folosirea Emulsiunii Scott. Medici, moașe, precum și părinți a confirmat aceasta în mii de scrisori. Re ultatul ce-l obține

Emulsiunea Scott

în privința însănătoșirii, este a se mulțumi preparării originale Scott,

din cele mai bune substanțe. Insănătoșirea se ameliorează remarcabil deja după luarea celei dintăiui doze din Emulsiunea Scott. (11)

Veritabilă numai cu marca — pesarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se espătia în toate farmaciile.

P. T.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public că am deschis Etablissementul meu de hăinărie fină pentru bărbați, băieți și copii în localul Parter și în etajul I

Un salon de confecțiuni pentru Dame

sub conducerea Domnului Ludvig Fenyvesy în

Brașov, Tîrgul Inului Nr. 26 (lângă Magazinul Schütz).

Deoarece baza unui serviciu solid o formează prețurile fixe, m'am decis a le introduce în negoțul meu și sper cu aceasta a câștiga confiența Onoratului public.

Păziți-vă de înșelăciune!

În prăvălii unde se tocmeste se înșală fie-care. Vânzătorul știe înainte, că mușterii să tocmeste, și de aceea cere prețuri îndoit și întreite. Dacă cumpărătorul după multă tocmală, cumpără în fine marfa cu prețul jumătate, tot nu are siguranța, că a fost într'adevăr servit ieftin și solid.

În negoțul meu este deschis ori-ce șantaj.

Îmi iau vocea a încunoștința On. Dame, că se află un bogat asortiment de costume gata, halaturi, mânecute și bluse. Sper că Etablissementul meu Vă va conveni, Vă rog a mă onora cu încredere și cercetare numeroasă.

Fără tocmală.
Fără încărcare.
Pe fie-care bucată se vede prețul fix
și cel mai ieftin.

Cu toată stima

I. A S C H E R.

(824,17-20)

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui RETHY

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres Bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitații rele

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RETHY Pemete bombóne!

Zilnic un câștig principal la Gaedicke

a devenit deja o vorbă volantă, că n'a fost zi în decursul tragerii loteriei de clasă din urmă, unde n'ar fi anunțat

Casa de bancă GAEDICKE un câștig principal

Sunt unice succesele noastre norocoase!

Incercați-vă norocul la Casa de bancă GAEDICKE și aveți succes sigur.

La tragerea clasei I. în 19 și 21 Noemvrie a XXIII. loteriei de clase oferim losuri originale

Intregi	Jumătăți	Pătrimi	Optimi
12.—	6.—	3.—	1.50

Coroane.

Șecuri de poste gratis și franco.

Zilnic un câștig principal la Gaedicke!

Casa de bancă Gaedicke Budapest Kossuth Lajos-utca 11

Zilnic un câștig principal la Gaedicke!

Cumpărați losuri de clasă

numai dela Colectura principală

Julius Friede & Co.,

Brașov, Strada Vămei 36.

La tragerea losurilor loteriei de clasă r. u. a XXII. ce a expirat am plătit clienților noștri pe lângă

un câștig principal de 20,000 cor. cu nr. 35569

mai multe câștiguri de 2000 cor., 1000 cor., 500 cor. etc. etc.

16 milioane 457,000 coroane

e suma totală a câștigurilor și la XXIII. loteriei de clasă ce

în curând va fi tragerea losurilor.

Câștigul principal în cas favorabil.

1 Milion de Coroane.

Special 1 premiu de 600,000 cor. precum și câștiguri de

400,000, 200,000, 2 à 100,000, 2 à 90,000, 2 à 80,000, 2 à

70,000, 2 à 60,000, etc. etc.

125,000 losuri, 62,5000 câștiguri,

asa că tot al doilea los câștigă.

Prețul oficial pentru clasa I-a este:

1/1 los	1/2 los	1/4 los	1/8 los
Cor. 12.—	Cor. 6.—	Cor. 3.—	Cor. 1.50.

Planuri oficiale și șecuri de postă pentru plată fără spese se trimit la cerere gratis și franco.

(880,4-6)

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret. Vindecă și inviorează pe lângă garanție.

Deosebită atențiune o a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tînturi de ureche, bătăie de inimă, agărături de inimă, asma, auzul greu, agărături de stomac, lipsa poftei de mîncare, receață la mîni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bôle. cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din tôte părțile lumii, cari prefusec cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pöte examina aceste atestate Acel pacient care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se co-funde cu aparatul „Volta“, de öre-c „Glasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria e fost oficial oprit, fiind neofositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cerostat. Deja fectirătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indesebi

Prețui aparatului mare e 8 cor. Prețul aparatului mic e 6 cor. fososibil la morburii, cari au sunt mai vechi de 15 ani. fososibil la copii și femei de constituție förte slabă.

Expediție din centra și locul de vânzare pentru țöră și streinătate etc. MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.